तदेवाह तस्येदानीमित्यादिना सपुरुषःब्रह्मणाब्राह्मणेनमंत्रवादोपिब्राह्मणमाहात्म्यप्रख्यापकः ॥ ९ ॥ हेअग्नेत्वंदेवादीनांहितोसि यतस्त्वंयज्ञानांहोताहोतृस्वरूपोऋत्विगसि होतृत्वेनाग्निस्तुवन्नग्नितोपिहोताब्राह्मणोधिकइतिदर्शितं ॥ १० ॥ संक्षिप्यमंत्रंव्याचष्टे निदर्शनमिति ॥ ११ ॥ विस्तरेणव्याचष्टे अग्निर्हीति होताऋत्विक् कर्तायजमानः उभौहोतृशब्दार्थःउभयरूपीअग्निर्ब्रह्मब्राह्मणः ॥ १२ ॥

तस्येदानींतमसःसंभवस्यपुरुषस्यब्रह्मयोनेर्ब्रह्मणःप्रादुर्भावेसपुरुषःप्रजाःसिसृक्षमाणोनेत्राभ्यामग्नीषोमौससर्ज ॥ततोभूतसर्गेषुसृष्टेषुप्रजाक्रमवशाद्ब्रह्मक्षत्रमुपातिष्ठत् ॥ यःसोमस्तद्ब्रह्मयद्ब्रह्मतेब्राह्मणायोग्निस्तत्क्षत्रंक्षत्राद्ब्रह्मबलवत्तरं ॥ कस्मादितिलोकप्रत्यक्षगुणमेतत्तद्यथा ॥ ब्राह्मणेभ्यःपरंभूतंनोत्पन्नपूर्वंदीप्यमानेग्नौजुहोतियोब्राह्मणमुखेजुहोतीतिकृत्वाब्रवीमिभूतसर्गःकृतोब्रह्मणाभूतानिचप्रतिष्ठाप्यत्रैलोक्यंधार्यतइतिमंत्रवादोपिहिभवति ॥ ९ ॥ त्वमग्नेयज्ञानांहोताविश्वेषांहितोदेवानांमानुषाणांचजगतइति ॥ १० ॥ निदर्शनंचात्रभवतिविश्वेषामग्नेयज्ञानांत्वंहोतेति ॥ त्वंहितोदेवैर्मनुष्यैर्जगतइति ॥ ११ ॥ अग्निर्हियज्ञानांहोताकर्तासचाग्निर्ब्रह्म ॥ १२ ॥ नत्यृतेमंत्राणांहवनमस्तिनविनापुरुषंतपःसंभवति ॥ हविर्मंत्राणांसंपूजाविद्यतेदेवमानुषऋषीणामनेनत्वंहोतेतिनियुक्तः ॥ येचमानुषहोत्राधिकारास्तेचब्राह्मणस्यहियाजनंविधीयतेनक्षत्रवैश्ययोर्द्विजात्योस्तस्माद्ब्राह्मणात्यग्निभूतायज्ञानुद्वहंति ॥ यज्ञास्तेदेवांस्तर्पयंतिदेवाःपृथिवींभावयंतिशतपथेपिहिब्राह्मणमुखेभवति ॥ १३ ॥ अग्नौसमिद्धेसजुहोतियोविद्वान्ब्राह्मणमुखेनाहुतिंजुहोति ॥ १४ ॥ एवमप्यग्निभूताब्राह्मणाविद्वांसोऽग्निंभावयंति ॥ अग्निर्विष्णुःसर्वभूतान्यनुप्रविश्यप्राणान्धारयंति ॥ १५ ॥ अपिचात्रसनत्कुमारगीताःश्लोकाभवंति ॥ ब्रह्माविश्वंसृजत्पूर्वंसर्वादिर्निरवस्कृतं ॥ ब्रह्मघोषैर्दिवंगच्छंत्यमराब्रह्मयोनयः ॥ १६ ॥ ब्राह्मणानांमतिर्वाक्यंकर्मश्रद्धातपांसिच ॥ धारयंतिमहींद्यांचशैक्योवागमृततंथा ॥ १७ ॥ नास्तिसत्यात्परोधर्मोनास्तिमातृसमोगुरुः ॥ ब्राह्मणेभ्यःपरंनास्तिप्रेत्यचेहचभूतये ॥ १८ ॥ नैषामुक्षावहतिनोतवाहानगर्गरोमथ्यतिसंप्रदाने ॥ अपध्वस्तादस्युभूताभवंतियेषांराष्ट्रेब्राह्मणावृतिहीनाः ॥ १९ ॥ वेदपुराणेतिहासप्रामाण्यान्नारायणमुखोद्गताःसर्वात्मानःसर्वकर्तारःसर्वभावाश्चब्राह्मणाश्च ॥ २० ॥

ब्राह्मणस्यवेदधारित्वेनब्रह्मभावमुपपादयति नहीत्यादिना ॥ १३ ॥ अग्नाविति अग्नौहुतेसतिब्राह्मणोनतृप्यति ब्राह्मणमुखेहुतंचेदग्न्यादयोदेवताब्राह्मणशरीरंप्रविश्यधारयंत्यस्तत्तृप्यातृप्यंतीतिशतपथवाक्यार्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ शैक्यइवशैक्यःशिक्यसमुदायः यथाशिक्यंगव्यादीन्धारयति एवंब्राह्मणोमत्यादीनिइत्यर्थः ॥ १७ ॥ १८ ॥ गर्गरःदधीक्षुतैलादिनिपीडनयंत्रं येषांराज्ञांकृष्यादिहीनत्वात्ता

Digitized by Google